

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.1.4.2021

Pani Joanna Herda
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Stawigudzie
ul. Olsztyńska 10
11-034 Stawiguda

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawigudzie (ul. Olsztyńska 10, 11-034 Stawiguda, REGON 510517560, NIP 739-11-46-851).

W czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawigudzie nadzorowała pani Joanna Herda powołana na stanowisko Kierownika Ośrodka od dnia 18 lipca 2019 roku. W okresie od 19 czerwca 2015 r. do 17 lipca 2019 r. pani Joanna Herda pełniła obowiązki Kierownika GOPS.

(dowód: akta kontroli: 17)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

- Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
- legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 czerwca 2021 roku nr FK-IV.0030.239.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawigudzie.

(dowód: akta kontroli: 6)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 14 czerwca 2021 roku do 25 czerwca 2021 roku. Kierownik jednostki dokonał wpisu kontroli pod pozycją 2 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawigudzie.

(dowód: akta kontroli: 30)

Kontrola prowadzona była w trybie zdalnym, tj. bez osobistej obecności kontrolera, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie, której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie zdalnym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie, której kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.1.4.2021.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2018/2019 (od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 877) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie.**

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych z jednostki dokonano następujących ustaleń:

- W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2018/2019 (od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **185.900,00 zł (463 świadczenia).**
- Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2018/2019 (od 1 października 2018 roku do 30 września 2019 roku) - wyniosła **57.082,74 zł**, co stanowiło **30,71 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.

- Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2019 roku – wyniosło **1.588.592,12 zł**, z tytułu odsetek **495.148,98 zł**.
- Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – co w gminie Stawiguda, stanowiło:
 - 1.461,19 zł - w IV kwartale 2018 r.,
 - 8.490,48 zł - w okresie I, II i III kwartału 2019 r.
- Wysokość środków własnych przeznaczonych na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502:
 - 0, 00 zł - IV kwartał 2018 r.
 - 0, 00 zł - I, II, III kwartał 2019 r.

(dowód: akta kontroli: 15, 18, 20)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Na terenie działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie zamieszkuje 11 277 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Stawiguda.

Ustalono, że kontrolowane zadania realizowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa i były one aktualne na dzień rozpoczęcia kontroli.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Stawiguda zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego w drodze Uchwały Nr X/55/2011 Rady Gminy Stawiguda z dnia 09 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie, zmienianego Uchwałami:

- Nr XIII/146/2016 Rady Gminy Stawiguda z dnia 3 marca 2016 r. ,
- Nr XXII/244/2017 Rady Gminy Stawiguda z dnia 9 lutego 2017 r. ,
- Nr XXXVIII/389/2018 Rady Gminy Stawiguda z dnia 28 czerwca 2018 r.

Statut określał zadania jakie realizuje jednostka kontrolowana, w tym wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 2 pkt 14).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny GOPS w Stawigudzie, wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2016 Kierownika GOPS w Stawigudzie z dnia 5 września 2016 r.

W § 10 Regulaminu wskazano komórkę realizującą kontrolowane zadanie, tj. Dział Świadczeń Rodzinnych, natomiast w § 18 opisano zakres działania ww. komórki organizacyjnej.

(dowód: akta kontroli: 11, 17)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowała pracownica na stanowisku podinspektora Działu Świadczeń Rodzinnych, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony. W zastępstwie kontrolowane zadanie realizuje inny pracownik – inspektor Działu Świadczeń Rodzinnych. W dniu rozpoczęcia kontroli wszystkie pracownice posiadały aktualne zakresy czynności.

(dowód: akta kontroli: 14, 37)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych odbywało się na podstawie udzielonych, przez Wójta Gminny Stawiguda upoważnień pracownikom merytorycznym oraz kierownikowi jednostki poddanej kontroli.

(dowód: akta kontroli: 13, 37)

W okresie objętym kontrolą pracownica merytoryczna uczestniczyła w szkoleniu „Fundusz Alimentacyjny 2019 – nowelizacja, aktualne problemy”. Dzięki udziałowi w szkoleniu miała możliwość poszerzenia wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych jej zadań. Udział w tym szkoleniu potwierdzał przedstawiony kontrolerom certyfikat.

(dowód: akta kontroli: 17)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Z przedstawionych przez kierownika kontrolowanej jednostki, pisemnych informacji wynika, że siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie mieści się w budynku dwukondygnacyjnym. Pomieszczenia Ośrodka znajdują się w dolnej części budynku, na parterze. Ośrodek posiada odrębne niezależne wejście. Do siedziby Ośrodka można także wejść dwoma innymi wejściami, z których jedno dostosowane jest do wjazdu wózkami inwalidzkimi.

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębnione jest pomieszczenie, w którym realizowane jest kontrolowane zadanie, a także zadania dotyczące świadczeń rodzinnych realizowane przez innego pracownika Działu Świadczeń Rodzinnych.

(dowód: akta kontroli: 17)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS podpisał umowy licencyjne w latach 2018-2019 z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz Moduł Windykacje. W związku z powyższym Kierownik GOPS przedłożyła dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli: 16)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych

gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389, 2320) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

- BIG InfoMonitor,
- Krajowego Rejestru Długów BIG S.A,
- Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A,
- ERIF Biura Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowej Informacji Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A.

Kierownik GOPS w Stawigudzie poinformowała, że informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych były przekazywane do biur informacji gospodarczej raz w miesiącu.

Zgodnie z obowiązkiem zgłaszania informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych pracownicy posiadają upoważnienia do przekazywania informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego na potrzeby ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 16)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie prowadził **40 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: **37** zakończono wydaniem decyzji przyznających i **3** wydaniem decyzji uchylających przyznane świadczenie).

Z informacji przekazanej przez Kierownika GOPS wynika, że w okresie zasiłkowym 2018/2019 w Ośrodku **nie wydano żadnej decyzji w sprawie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych**. Ustalono, że było to spowodowane brakiem, w kontrolowanym okresie, przesłanek do wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych związanych z ustalaniem wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem. Jednocześnie GOPS nie wszczynał postępowań zakończonych decyzją w sprawie umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami.

(dowód: akta kontroli: 10)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie podejmował działania wobec 48 dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **23** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Stawiguda
- **22** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Stwierdzono ponadto, że z powodu braku możliwości ustalenia organu właściwego - wobec **3** dłużników alimentacyjnych Ośrodek nie podejmował działań przewidzianych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. |

W przypadku jednego z dłużników Ośrodek ustalił, że przebywa za granicą, a w przypadku dwóch pozostałych dłużników wystąpiono do Komornika Sądowego o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania.

(dowód: akta kontroli: 10, 20)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawigudzie w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono postępowania administracyjne, zakończone wydaniem decyzji w tym:

- **6 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- **2 sprawy** związane ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji uchylającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 9, 38, 41)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **7 dłużników** alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Stawiguda;
- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

(dowód: akta kontroli: 9, 39, 40)

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 16)

W skontrolowanych powyżej sprawach stwierdzono następujące uchybienie ***nie mające wpływu na kontrolowaną działalność***:

W 1 skontrolowanej sprawie, dotyczącej wydania decyzji uchylającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, co stanowiło 12,5 % wszystkich poddanych analizie spraw, stwierdzono brak zawiadomienia, wynikającego z ustawowego obowiązku wskazania możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów w sytuacji niespełniania przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem strony.

skutek ustalonego uchybienia

Niestosowanie przepisów wynikających z art. 10 §1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego skutkowało nie zapewnieniem stronie czynnego udziału w postępowaniu oraz pozbawiało możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawigudzie nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

- stosowanie procedur wynikających z art. 79a §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.735) w postępowaniach prowadzonych w zakresie odmowy prawa do świadczeń.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwego nadzoru nad realizacją bieżących zadań oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, **w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym

przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)